

30. 10. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Seznam osob vyznamenaných při příležitosti 28. října 2000

Seznam osob vyznamenaných prezidentem
republiky Václavem Havlem při příležitosti státního svátku 28.
října 2000

Seznam osob vyznamenaných prezidentem
republiky Václavem Havlem při příležitosti státního svátku 28.
října 2000.

Řád bílého lva

propůjčení:
vojenská skupina

in memoriam
divizní generál letectva Vilém Stanovský
(27. března 1896 - 11. července 1972)
za mimořádné zásluhy o obranu a bezpečnost státu
V roce 1914 vstoupil do československé dobrovolnické roty
Nazdar ve Francii, zúčastnil se bojů v Champagni, Arrasu, na
Sommě, u Verdunu a na Aisně. Po návratu do ČSR se stal velitelem
pilotní školy na letišti v Praze-Kbelích, posléze velitelem
letecké sekce československé armády. V letectví pracoval dále v
letech 1926 až 1938. Za okupace se podílel na založení vojenské
odbojové organizace "Obrana národa". Gestapem byl zatčen 14.
prosince 1939, z koncentračního tábora Dachau osvobozen 29. dubna
1945. Již v hodnosti brigádního generála byl v letech 1946 až
1951 přednostou leteckého odboru ministerstva dopravy. Z
politických důvodů byl však propuštěn, zatčen a obviněn ze
špionáže ve prospěch Francie a za velezradu a pokus o
vyzvědačství odsouzen v roce 1954 k 17 letům vězení. Propuštěn
byl v roce 1963 a roku 1972 rehabilitován. Za zásluhy v prvním a
druhém odboji a za pomoc francouzským vězňům v Dachau byl ve
Francii vyznamenán Řádem Čestné legie.

udělení:
vojenská skupina

plukovník v. v. Pravomil L. Raichl
(31. ledna 1921)
za zvláště vynikající zásluhy o stát
Po okupaci Československa uprchl v roce 1939 do SSSR, prošel
sovětským gulagem a v prosinci 1942 vstoupil do československé

zahraniční armády v SSSR. S 1. pěším praporem československé brigády se zúčastnil bojů u Kyjeva, Zaškova, Dukly a Liptovského Sv. Mikuláše, kde byl raněn. V roce 1947 obdržel Osvědčení o účasti na národním boji za osvobození podle zákona 255/1946 Sb. Po provokaci Státní bezpečnosti byl zatčen a v listopadu 1947 odsouzen na doživotí pro podporu Hnutí za svobodnou Ukrajinu. V roce 1952 uprchl z vězení Leopoldov a emigroval do Západního Berlína. Později získal státní občanství v USA. V exilu pokračoval s mimořádným úsilím v boji za nezávislost a svobodu českých zemí. Je držitelem desítek vyznamenání za chrabrost a odvahu.

Řád Tomáše Garrigua Masaryka

propůjčení:

in memoriam

Rudolf Jílovský

(1. července 1890 - 10. června 1954)

za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva

Vlastním jménem Klein. V roce 1909 se stal spoluzakladatelem úspěšného protirakouského kabaretu "Červená sedma". Vedle Karla Hašlera nejpopulárnější lidový zpěvák později vystupoval na Longenově Revoluční scéně, v revuích a operetách. Svou úspěšnou činností v knižních nakladatelstvích (Orbis, Aventinum, Česká expedice, Borový) se výrazně zasloužil o rozvoj české literatury. Do okruhu jeho přátel patřili mimo jiné Karel Čapek, Olga Scheinpflugová a Ferdinand Peroutka. Za protektorátu byl činný v odbojové skupině bývalého poslance Arnošta Heidricha. Od konce války vedl až do února 1948 tiskové podniky Československé strany lidové. Komunistický puč jej přinutil k odchodu do exilu. Usadil se v New Yorku, kde působil v americké redakci rozhlasové stanice Svobodná Evropa.

in memoriam

Ing. Josef Lux

(1. února 1956 - 21. listopadu 1999)

za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva

Významný křesťanský politik, dlouholetý místopředseda vlády České republiky a ministr zemědělství. Po vysokoškolském studiu v Brně pracoval v zemědělském družstvu Zálší jako zootechnik. V roce 1990 byl kooptován do Federálního shromáždění a téhož roku zvolen předsedou ČSL. V březnu 1992 stanul v čele nástupnické KDU-ČSL, která se pod jeho vedením postupně transformovala v demokratickou stranu evropského typu. V letech 1992 až 1998 jako ministr zemědělství a místopředseda vlády prosazoval samostatnou politiku křesťanské demokracie a standardní evropský koaliční model vládnutí. V roce 1998 po nástupu vlády premiéra Miloše Zemana lidová strana přešla do opozice. V důsledku onemocnění leukémií rezignoval v září 1998 na funkci předsedy KDU-ČSL i

jejího poslaneckého klubu. V září 1999 se podrobil v americkém Seattlu úspěšně transplantaci kostní dřeně, později se však dostavily vážné komplikace, kterým Josef Lux po dvou měsících podlehl.

Prof. Dr. Jiří Horák

(24. dubna 1924)

za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva

Po vysokoškolském studiu se v roce 1945 stal tiskovým tajemníkem ministra průmyslu Bohumila Laušmana, po komunistickém převratu v roce 1948 uprchl do Německa. Působil ve vedení Sdružení československých politických exulantů v Německu a byl generálním tajemníkem ústředního Svazu československých studentů v exilu. V říjnu 1951 odešel do USA, kde vystudoval politologii na Kolumbijské univerzitě. V roce 1974 se stal řádným profesorem politologie na Manhattanské vysoké škole v New Yorku. Společně s Pavlem Tigridem zakládal v roce 1956 časopis Svědectví a později Československý bulletin. V roce 1961 byl zvolen místopředsedou Rady svobodného Československa a v roce 1972 jejím generálním tajemníkem. Po návratu do vlasti v prosinci 1989 se podílel na obnovení Československé sociální demokracie, od března 1990 do února 1993 byl jejím předsedou. V parlamentních volbách 1992 úspěšně kandidoval do Sněmovny lidu, kde předsedal zahraničnímu výboru.

Prof. PhDr. Milan Machovec, DrSc.

(23. srpna 1925)

za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva

Filozof a znalec života a díla Tomáše Garrigua Masaryka, je autorem řady knih a publikací zaměřených z velké části na české humanistické tradice (Hus, Dobrovský, Palacký, Masaryk). Studoval filozofii, klasickou filologii, teologii a hudbu. Působil na Vysoké škole politických a hospodářských věd, od roku 1953 byl docentem a od roku 1968 profesorem Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. V 60. letech se stal spolu s Erichem Frommem a Ernstem Blochem iniciátorem celosvětového dialogu mezi marxisty a křesťanskými teology. Pro svou veřejnou angažovanost v letech 1968 až 1969 byl nucen roku 1970 odejít z univerzity. Živil se soukromými hodinami a varhanictvím, byl činný v bytových univerzitách a v opozičním hnutí, byl signatářem Charty 77 a věnoval se též ekologické problematice. V roce 1990 se vrátil na Filozofickou fakultu, kde působí dosud. Je předsedou Společnosti lidských práv, jedním z obnovitelů Masarykovy společnosti a místopředsedou Masarykova demokratického hnutí.

udělení:

Prof. Dr. Michael Novak

(9. září 1933)

za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva

Americký profesor náboženských studií se slovenskými předky,

filozof, křesťanský myslitel, diplomat a novinář. Podílel se na prezidentských kampaních demokratických kandidátů Roberta Kennedyho a George McGoverna. V roce 1974 prosadil založení Úřadu Bílého domu pro záležitosti amerických etnik a byl jeho poradcem za vlády prezidentů Geralda Forda a Jamese Cartera. Od roku 1978 působí na Americkém podnikatelském institutu (American Enterprise Institute) ve Washingtonu. V 80. letech byl velvyslancem USA v Komisi OSN pro lidská práva, vedl americkou expertní skupinu na jednání Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Byl členem poradního sboru prezidenta Ronalda Reagana. Jeho nejznámějším dílem je *Duch amerického kapitalismu* z roku 1982, které je považováno za "nejlepší studii morálního a náboženského základu kapitalismu od dob Adama Smithe". Novakovým názorům je rovněž připisován vliv na encykliku papeže Jana Pavla II. *Centesimus annus* z roku 1991. Za rok 1994 obdržel prestižní Templetonovu cenu za pokrok v náboženství. Když byl v roce 1991 v Praze založen Občanský institut, stal se Michael Novak předsedou jeho čestné rady, později předsedou Rady poradců.

propůjčení:

JUDr. Ing. Jaroslav Musial

(13. května 1921)

za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva

Sociálnědemokratický senátor, někdejší účastník druhého i třetího odboje. Po válce absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a Vysokou školu báňskou v Ostravě. Roztrháním podpisových archů požadujících smrt Milady Horákové zavinil příčinu ke sledování ze strany Státní bezpečnosti. Pro své režimu nepohodlné postoje vykonával dělnické profese v Železnorudných dolech v Nučicích, v Ejpovicích a Mníšku pod Brdy. V březnu 1952 byl zatčen pro podezření z protistátní činnosti, byl vězněn a až v roce 1954 definitivně zproštěn viny. Později byl zaměstnán v Severočeských hnědouhelných dolech na Bílinsku a Mostecku, odkud byl v roce 1970 jako zakladatel KAN a činný člen KPV-K 231 na hodinu propuštěn. Pak pracoval jako dělník v kladenských hutích a ve Východoslovenských železárnách v Košicích. V roce 1990 se stal prvním polistopadovým předsedou okresního národního výboru a později přednostou Okresního úřadu v Teplicích. V podzimních volbách v roce 1996 byl zvolen senátorem za teplický obvod.

udělení:

Prof. PhDr. Miloš Tomčík, DrSc.

(19. září 1922)

za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva

Literární historik, kritik a pedagog, člen Slovenské akademie věd. Přednášel na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Jako děkan odmítl na přelomu let 1957-1958 podepsat propouštěcí dekrety režimu nepohodlným profesorům. V letech 1960 až 1977 pracoval v Ústavu pro českou literaturu ČSAV v Praze a na

Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V letech 1975 až 1977 působil jako lektor slovenštiny v Bordeaux ve Francii, po listopadu 1989 jako člen kuratoria Ústavu T. G. Masaryka. Je autorem mnoha studií, učebnic, samostatných publikací k otázkám slovenské a české literatury. Své práce publikoval doma i v zahraničí. Na Slovensku se léta angažuje jako výrazná osobnost v Kruhu přátel české kultury. Sestavuje a organizuje kulturní programy k otázkám české a československé kultury, například každoroční udělování Ceny Karla Čapka v Trenčianských Teplicích.

Prof. Dr. Hans Dieter Zimmermann

(29. července 1940)

za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva

Profesor všeobecné a srovnávací literatury na berlínské Technické univerzitě a člen PEN - centra německy mluvících spisovatelů v zahraničí. Do Prahy jezdí od roku 1970, udržoval tu styky s Janem Procházkou, Pavlem Kohoutem, Karlem Kosíkem a dalšími autory. Zorganizoval dopisovou akci prominentních západních spisovatelů na podporu pronásledovaných autorů v Československu, přivážel peníze mezinárodního PEN klubu do Prahy. V Berlíně organizuje konference, mimo jiné o T. G. Masarykovi (1991), "Kafka a Praha" (1992), je spoluzakladatelem Německo-české pracovní skupiny (1996) a Institutu Ludvíka Kundery pro šíření české literatury v Německu (Ludwig-Kundera- Institut zur Verbreitung der tschechischen Literatur in Deutschland, 1998). Je iniciátorem a jednatelem vydavatele České knihovny v německém jazyce, jež má za cíl vydat 33 svazků děl české literatury, zprostředkujících německému čtenáři představu o bohatství české literatury.

Medaile Za hrdinství

Tomáš Bayer

(22. září 1977)

za hrdinství při záchraně lidského života

Narodil se v Brně a v roce 1997 vystudoval obor stavební provoz na středním odborném učilišti. Náhradní vojenskou službu vykonal v Městském divadle v Brně, kam se pak vrátil jako osvětlovač a kde pracuje dodnes. V srpnu 1999 vyprostil z hořícího bytu Evu Elsbergerovou, které zachránil život s nasazením života vlastního. Je aktivním členem Českého Červeného kříže.

Vlastimil Hrbek

(12. června 1973)

za hrdinství při záchraně lidského života

Vyučil se opravářem zemědělských strojů a poté pracoval v zemědělském družstvu ve Zvoli na Žďársku. Po ztrátě zaměstnání v důsledku transformace družstva pracoval na veřejně prospěšných pracích. Od roku 1997 pracuje jako řidič v Dolní Rožince na

Žďársku. Je ženatý, má dvě dcery. Ve Sboru dobrovolných hasičů se stará o strojní vybavení. V únoru 2000 zachránil život malému chlapci, který spadl do rozvodněné řeky Bobrůvky.

in memoriam

Boris Kovaříček

(21. května 1927 - 24. května 1949)

za hrdinství v boji

Po dokončení středoškolských studií v roce 1946 začal studovat práva na Univerzitě Karlově. Po únorovém puči 1948 se zapojil do odbojového hnutí jako vůdčí postava ilegální skupiny "Šeřík" složené převážně ze studentů a mladých lidí. V prosinci 1948 byl zatčen, v květnu 1949 odsouzen k trestu smrti za velezradu a vyzvědačství a popraven. V roce 1969 byl posmrtně rehabilitován.

Vlasta Mařáková - Charvátová

(19. října 1925)

za hrdinství v boji

Pochází z rodiny ruského legionáře, jež udržovala přátelské styky s prezidenty Tomášem Garrigueem Masarykem a Edvardem Benešem. Po studiích na UK v Praze pracovala jako překladatelka ve Škodových závodech. V květnu 1949 byla zatčena a později v politickém procesu odsouzena na doživotí za velezradu, sdružování proti státu a pobuřování proti republice. Její manžel Josef Charvát byl odsouzen k smrti a popraven v listopadu 1949. Ve vězení strávila téměř 15 let. Dosáhla přitom částečného zmírnění brutálního režimu v ženských věznicích poté, co se podařilo doručit její stížnost tehdejšímu generálnímu tajemníku OSN Dagu Hammerskjöldovi. Po svém podmíněném propuštění byla dále perzekvována. Později odešla do ciziny, nyní žije opět v ČR.

Medaile Za zásluhy

in memoriam

Olga Fierzová

(26. července 1900 - 17. června 1990)

za zásluhy o stát

Narodila se ve švýcarském Badenu. Absolvovala učitelský ústav v Bruselu a učila francouzštinu a němčinu v dívčím penzionátu nedaleko Londýna, kde se jako tlumočnice poprvé setkala s Hnutím pro mezinárodní smír a s československým delegátem Přemyslem Pittrem. V roce 1933 byl i její zásluhou otevřen Milíčův dům - vzdělávací a výchovné centrum pro děti ze sociálně slabších rodin. Za okupace pomáhala židovským rodinám, po válce organizovala projekt, v němž se čtyři zkonfiskované zámky změnily na ozdravovny pro děti vracející se z německých koncentračních i z českých internačních táborů. V roce 1950 jí československé úřady zakázaly vstup na území státu. Po té pečovala o české a slovenské emigranty v táboře Valka u Mnichova. Spolu s Pittrem

vydávala časopis Hovory s pisateli a založila Husův sbor v Curychu. V roce 1985 obdržela vyznamenání státu Izrael, v Aleji spravedlivých byl zasazen strom s jejím jménem.

Prof. Eiiči Čino

(7. února 1932)

za zásluhy v oblasti kultury

Emeritní profesor Státní tokijské univerzity cizích jazyků. V roce 1958 přišel do Prahy studovat slovanskou jazykovědu a staroslověňštinu. Po návratu do Japonska působil jako lektor a později docent slovanských jazyků na řadě tokijských univerzit. V roce 1976 získal profesuru obecné jazykovědy na Státní tokijské univerzitě a současně učil slavistiku, především češtinu a staroslověňštinu. V roce 1991 se mu podařilo na univerzitě zavést výuku češtiny, na kterou je každoročně přijímáno 15 studentů. Od roku 1994 působí jako profesor na soukromé univerzitě.

Dr. Clara Janésová

(6. listopadu 1940)

za zásluhy v oblasti kultury

Básnířka, esejistka a překladatelka pochází z Barcelony. Absolventka filologie a filozofie na univerzitách v Barceloně, Pamploně a na pařížské Sorbonně literárně debutovala počátkem 60. let. Mezníkem v jejím životě a v tvorbě bylo setkání s poezií českého básníka Vladimíra Holana a posléze i se samotným tvůrcem, které v ní podnítilo zájem o studium českého jazyka a literatury. Od 70. let seznamuje španělskou veřejnost s českou kulturou prostřednictvím překladů, kritických studií a popularizačních článků, a četnými recitály a besedami o české literatuře. V roce 1997 jí byla ve Španělsku udělena Národní cena za překladatelské dílo, v němž významnou část zaujímají právě překlady české literatury.

Jeri Laberová

(19. května 1931)

za zásluhy o Českou republiku

Absolventka Newyorské a Kolumbijské univerzity v 70. letech pracovala pro Amnesty International, působila jako výkonná ředitelka Fondu na podporu svobody projevu. V letech 1979 až 1995 byla výkonnou ředitelkou Helsinského výboru a zároveň ředitelkou výboru pro svobodu publikování Asociace amerických nakladatelů (International Freedom to Publish Committee of the Association of American Publishers). Od roku 1979 udržovala kontakty s disidentským hnutím v Československu, během návštěv se zúčastnila jako pozorovatel několika soudních procesů s disidenty a byla třikrát zadržena policií. V roce 1982 byla hlavní iniciátorkou vzniku Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva (IHF) a pracovala v jeho vedení. Patřila k iniciátorům vzniku Československého helsinského výboru. Je poradkyní Human Rights Watch, organizace zabývající se dodržováním lidských práv.

Bruno Leuthold

(2. října 1923)

za zásluhy v oblasti kultury

Narodil se ve Švýcarsku. Roku 1955 nastoupil profesionální politickou dráhu a vykonával řadu funkcí na úrovni městské, kantonální i státní. Jako přítel české kultury a znalec místního prostředí výrazně podporoval a propagoval českou literaturu a umění po celou dobu nesvobody. Bez jeho pomoci by některé rukopisy českých autorů na Západě nemohly vůbec vyjít. Když československé úřady na jaře roku 1971 přerušily spojení českých spisovatelů a žurnalistů s jejich přáteli a nakladateli na Západě, začal Bruno Leuthold společně s Jürgenem Braunschweigerem tyto kontakty znovu navazovat. Spojení udržoval pomocí přátel ze Švýcarska a Německa, i když mu československé úřady zakázaly vstup na území republiky. Také v současnosti patří mezi nejvýznamnější propagátory české kultury v zahraničí.

Prof. Radovan Lukavský

(1. listopadu 1919)

za vynikající umělecké výsledky

Studoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, ale zavření vysokých škol nacisty v roce 1939 jej přivedlo také ke studiu na konzervatoři. Byl totálně nasazen v Německu a po válce se podílel na založení divadla DISK. Jiří Frejka jej roku 1946 angažoval do Městského divadla na Vinohradech, odkud v roce 1950 přešel do nového souboru Městských divadel pražských. Členem činohry Národního divadla je od roku 1957. Od počátku své divadelní dráhy hrál současné dramatické hrdiny, mužné a přímé. Za jeden z vrcholů jeho herecké tvorby je pokládán Shakespearův Hamlet z roku 1959. Přesvědčivosti postav Radovana Lukavského napomáhá především jeho tvárný hlas, dikcí dovede zvýraznit krásu českého jazyka i verše. Významná je jeho pedagogická činnost, které se věnuje na konzervatoři, na DAMU i FAMU již od roku 1945.

Arnošt Lustig

(21. prosince 1926)

za vynikající umělecké výsledky

Prozaik, scenárista, publicista a autor rozhlasových her. V roce 1942 byl z rasových důvodů poslán do terezínského ghetta a prošel koncentračními tábory Osvětim a Buchenwald. V roce 1945 uprchl z transportu vězňů a až do květnové revoluce se ukrýval v Praze. Po osvobození studoval na Vysoké škole politických a sociálních věd a současně byl přispěvatelem několika listů. V roce 1948 byl vyslán jako zpravodaj do Izraele. Po návratu nastoupil do Československého rozhlasu, od roku 1958 působil jako vedoucí kulturní redakce týdeníku Mladý svět a o dva roky později se stal scenáristou barrandovského filmového studia. Roku 1968 odešel přes Itálii, Izrael a Jugoslávii do USA (1970). Na Iowské univerzitě získal roční tvůrčí pobyt v rámci mezinárodního spisovatelského programu a poté začal přednášet na amerických univerzitách. Arnošt Lustig zaujal svými knihami s židovskou

tematikou významné místo mezi autory takzvané druhé vlny válečné literatury. Mezi jeho nejznámější knihy patří Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou, Transport z ráje a Démanty noci.

Ivan Moravec

(9. listopadu 1930)

za vynikající umělecké výsledky

Klavírista Ivan Moravec patří k nejvýznamnějším českým umělcům. Po konzervatoři pokračoval ve studiu u profesorky Ilony Kurzové na pražské Akademii múzických umění a účastnil se na mistrovských kurzech v Itálii u proslulého pianisty Artura Benedettiho-Michelangeliho v letech 1957 a 1958. Od roku 1969 pedagogicky působí na HAMU, od 1990 jako profesor. Dlouhá léta byl sólistou České filharmonie. Svým interpretačním mistrovstvím se řadí mezi české nejúspěšnější pianisty poválečné éry a mezi špičku svého oboru v Evropě. Ivan Moravec mnohokrát vystupoval na významných hudebních festivalech a vynikl zvláště jako interpret děl Ludwiga van Beethovena, Clauda Debussyho, Césara Francka, Sergeje Prokofjeva a Maurice Ravela.

Theodor Pištěk

(25. října 1932)

za vynikající umělecké výsledky

Akademický malíř a kostýmní výtvarník studoval na Akademii výtvarných umění v Praze v ateliéru profesora Vratislava Nechleby a poté absolvoval čestný rok v ateliéru profesora Antonína Pelce. Od roku 1959 se začal profilovat jako filmový výtvarník, věnoval se navrhování výtvarných koncepcí, kostýmů, modelů a rekvizit. Spolupracoval na Vlácilových filmech Holubice, Markéta Lazarová a Údolí včel. Autorsky se podílel na výtvarném řešení pavilónu Člověk a svět na výstavě v Montrealu v roce 1969. Po spolupráci s Milošem Formanem na filmu Amadeus obdržel v roce 1985 cenu Americké filmové akademie Oscar. Za kostýmní návrhy k filmu Valmont Miloše Formana získal Cenu Francouzské akademie César. Theodor Pištěk se podílel mimo jiné na filmech Jáchyme, hod' ho do stroje, Adéla ještě nevečeřela, Postržížiny. Je členem Americké filmové akademie a České filmové akademie.

Prof. PhDr. Rio Preisner

(13. listopadu 1925)

za zásluhy o stát v oblasti vědy a kultury

Po válce studoval germanistiku a anglistiku na Univerzitě Karlově, vojenskou službu absolvoval u Pomocných technických praporů (PTP). Poté působil jako překladatel a učitel němčiny a spolupracoval s Divadlem Za branou. V roce 1968 odešel do exilu v USA, kde působil na Pensylvánské státní univerzitě, od roku 1973 jako řádný profesor. Věnoval se překladatelství, literárněvědné práci a filozoficko-historickým analýzám na konzervativních křesťanských základech. V práci Americana podrobil analýze myšlenkový a historický vývoj moderní Evropy a Ameriky. V trilogii Kritika totalitarismu, Česká existence, Až na konec

Česka analyzoval komunistickou totalitu v české společnosti. Je světově uznávaným odborníkem na tvorbu R. M. Rilka a patří k absolutní špičce současné české překladatelské školy. V exilu spolupracoval s Anastázem Opaskem, publikoval v řadě světových filologických a politologických časopisů, spolupracoval s Křesťanskou akademií v Římě.

in memoriam

Prof. ThDr. Josef Bohumil Souček, Dr. h.c.

(12. května 1902 - 9. září 1972)

za zásluhy o stát

Teologické, filologické a filozofické vzdělání z něj ve spojení s jeho zájmem o politologii, přírodní vědy a hudbu učinilo jednu z výrazných osobností českého protestantismu. Polemika nad jeho studií Theologie a filosofie (1944) otevřela Součkův celoživotní přátelský rozhovor s filozofem Janem Patočkou. Spolu s Josefem Luklem Hromádkou se zasloužil o dialog s představiteli německé teologie a kultury, který spolu s marxisticko-křesťanským dialogem na Filozofické fakultě UK ovlivnil duchovní vývoj směřující k jaru 1968. Klíčovými pasážemi o novozákonní teologii přispěl do Novotného Biblického slovníku (1951- 1956) a spolu se svým "starozákonním" kolegou Milošem Bičem a desítkami spolupracovníků připravil velkou Biblickou konkordanci s hebrejskými a řeckými ekvivalenty (1954-1960), která dosud nemá ve světě obdoby. Jeho Řecko-český slovník k Novému zákonu se dočkal již pátého vydání. Součkovno dílo vrcholilo prací na českém ekumenickém překladu Bible.

PhDr. Milan Uhde

(28. července 1936)

za zásluhy o stát v oblasti kultury

Spisovatel, publicista a literární kritik, signatář Charty 77 a bývalý ministr kultury (1990-1992). Vystudoval češtinu a ruštinu na filozofické fakultě brněnské univerzity. V letech 1958 až 1970 působil jako redaktor měsíčníku Host do domu, poté až do roku 1989 byl ve svobodném povolání, z politických důvodů však nesměl být veřejně literárně činný. Své texty publikoval v exilových listech. Od roku 1979 redigoval revui Most. Do porevoluční politiky vstoupil v červnu 1990 jako ministr kultury ČR, po dvou letech usedl do křesla předsedy České národní rady a se vznikem České republiky se stal předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Poslancem byl šest let (do roku 1998). Od dubna 1999 je členem Rady českého rozhlasu.

in memoriam

Prof. MUDr. Václav Vojta

(12. července 1917 - 12. září 2000)

za vynikající vědecké výsledky

Profesor a přední světový neurolog, po němž je pojmenovaná reflexní metoda diagnostiky a léčby dětské mozkové obrny (takzvaná Vojtova metoda). V 50. a 60. letech působil na dětské

neurologii fakultní polikliniky Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1968 odešel do exilu do Německa, kde působil v Dětském léčebném centru v Mnichově a přednášel na tamní univerzitě. Byl nositelem několika státních a odborných vyznamenání.

in memoriam

Jindřich Waldes

(29. června 1878 - 2. července 1941)

za zásluhy o stát v oblasti kultury

Průmyslník a mecenáš. V roce 1902 založil v Praze-Vršovicích továrnu, vyrábějící především kovové patenty, která získala světový věhlas díky filiálkám v mnoha zemích. Finančně podporoval například Muzeum hlavního města Prahy, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze či Československou obec sokolskou. Založil a financoval sportovní klub AFK Waldes v Praze-Vršovicích. Přispíval na vzdělávání chudých židovských chlapců. Od roku 1939 byl vězněn v koncentračním táboře v Buchenwaldu, odkud se ho jeho rodině podařilo vykoupit, avšak během cesty do Ameriky zemřel.

Prof. Dr. Peter Demetz

(21. října 1922)

za zásluhy o stát v oblasti vědy a kultury

Profesor Yaleovy univerzity v New Haven (USA), germanista. Narodil se v Praze, žije v USA. Působil jako redaktor Rádia Svobodná Evropa a asistent němčiny na Kolumbijské univerzitě v USA. Je korespondentem Berlínské akademie věd, členem PEN klubu USA a Rakouska. V současnosti působí jako hostující profesor na katedře germanistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity.

Markéta Goetz-Stankiewiczová

(15. února 1927)

za zásluhy o Českou republiku

Rodačka z Liberce je emeritní profesorkou německých studií a srovnávací literatury na Univerzitě Britské Kolumbie v kanadském Vancouveru. Z jejího rozsáhlého díla lze vybrat publikace vztahující se k Československu a české kultuře: *The Silenced Theatre: Czech Playwrights without a Stage* (1979), *Good bye Samizdat: Twenty years of Czechoslovak Underground Writings* (1992), dále mnoho esejí o moderní československé a německé literatuře. V době nesvobody udržovala intenzivní kontakt mezi československým disentem a exilovými kruhy, z cest do Československa přivážela mnoho materiálů, někdy i rukopisy disidentů. Je neúnavnou propagátorkou české kultury v zahraničí. V roce 1996 obdržela cenu Edice Petlice a v roce 1992 medaili Akademie věd ČR.

Miroslav Horníček

(10. listopadu 1918)

za vynikající umělecké výsledky

Herec, dramatik, režisér a spisovatel, začal hrát divadlo ve válečných letech v Plzni. Po válce působil v Praze v divadlech

Větrník, Satiry a v Národním divadle. Rozhodující pro jeho další vývoj bylo setkání s Janem Werichem, jemuž se stal v letech 1955 až 1961 hereckým partnerem. Inspirován příkladem protagonistů Osvobozeného divadla vytvořil po Werichově odchodu obdobnou herecko-autorskou dvojici s Milošem Kopeckým, v níž oba dosáhli velké popularity. Současně s působením v Hudebním divadle v Karlíně hrál v letech 1965 až 1968 v divadle Semafor. Po světové výstavě v Montrealu, kde provázel diváky ve slavném Kinoautomatu, působil jako televizní autor, konferenciér a herec. Byl populárním protagonistou řady rozhlasových pořadů a účinkoval také ve filmu. Vedle herecké práce psal vlastní dramatické texty a prózy. V době normalizace, kdy měl omezený přístup na televizní obrazovku, absolvoval stovky zájezdů za diváky mimo Prahu.

Mons. Pavel Kučera

(27. května 1932)

za zásluhy o stát

Během tajných studií teologie pracoval do roku 1964 jako stavební dělník a skladník. Aby se mohl stát knězem, uprchl v roce 1964 do zahraničí a v Bavorsku byl přijat do kněžského semináře Dillingen. Po vysvěcení na kněze byl jmenován duchovním správcem krajanů v uprchlickém táboře v Zindorfu. Mnohým emigrantům byl oporou v novém životě ve svobodném světě. Od roku 1970 se společně s vyhoštěným kardinálem Beranem podílel na vedení pastorační sekce střediska Velehrad v Římě, které sdružuje české církevní obce Evropy. V roce 1991 byl jmenován Německou biskupskou konferencí delegátem pro českou duchovní správu v Německu a členem poradního sboru pro cizince. Svatý stolec jej pak jmenoval papežským prelátem. V roce 1992 se stal biskupským vikářem pro české katolíky v Evropě.

Marie Akvinela Loskotová de Notre Dame

(17. června 1923)

za zásluhy o Českou republiku

Sestra Ludmila Loskotová, řeholním jménem Marie Akvinela z kongregace Školských sester de Notre Dame, začínala jako dětská zdravotní sestra. Její činnost u dětí byla v roce 1950 násilně přerušena odvozem řádových sester do soustředovacího kláštera v Broumově. Poté pracovala jako tovární dělnice a jako vyšíváčka. V roce 1960 se stala vedoucí vychovatelkou ústavu pro mentálně postižené děti v Horní Poustevně a později zde jako vrchní zdravotní sestra působila plných 28 let. V roce 1991 se stala vedoucí Domova Svaté rodiny v Praze na Petřínách, který pomáhala budovat. Loni v květnu byl zejména díky jejímu úsilí otevřen ústav pro postižené v Praze-Liboci.

plukovník v. v. Jiří Louda

(3. října 1920)

za zásluhy o Českou republiku

Za druhé světové války byl členem západního zahraničního odboje. Po válce, během níž byl několikrát vyznamenán, zůstal ve

vojenské činné službě. V únoru 1948 musel z armády odejít, o rok později byl zatčen a bez rozsudku vězněn do května 1950. Po propuštění pracoval ve Státní vědecké knihovně v Olomouci. V roce 1968 byl rehabilitován a povýšen do hodnosti majora, v roce 1991 do hodnosti plukovníka. Jiří Louda je autorem symbolů svrchovanosti České republiky - českého státního znaku a prezidentské standarty. Vytvořil rovněž znak olomoucké arcidiecéze a znaky českých měst a obcí. Je členem podvýboru Poslanecké sněmovny pro heraldiku. Jako jediný Čech byl Mezinárodní heraldickou akademií se sídlem v Ženevě povýšen do funkce akademika.

Klement Lukeš
(2. listopadu 1926)

za zásluhy o stát

Po absolvování základní školy pro nevidomé se vyučil košíkářem a ladičem klavírů. Vystudoval Vysokou školu politickou a sociální v Praze a začal pracovat jako lektor a konzultant v Poradně a studovně marxismu-leninismu. V roce 1961 byl zatčen a vyšetřován v souvislosti s připravovaným procesem se skupinou "Lukeš a spol", následně byl vyloučen z KSČ. Místo soudu mu byla zakázána jakákoliv činnost v oblasti duševní práce a pobyt v Praze. Po oficiálně neschváleném návratu do Prahy byl umístěn jako bibliograf ve Slepecké knihovně v Praze. V roce 1968 se na krátko stal ředitelem Institutu pro studium politických věd v Praze, odkud odešel do Ústavu pro výzkum veřejného mínění při ČSAV. Propustili jej v roce 1973 a do roku 1989 byl zaměstnán ve výrobním družstvu invalidů. Organizoval distribuci samizdatové literatury (Libri Prohibiti), patřil mezi první signatáře Charty 77. Nyní je aktivním členem Výboru dobré vůle Olgy Havlové.

Stanislav Stránský
(28. března 1922)

za zásluhy o Českou republiku

Rodák z Děvínské Nové Vsi u Bratislavy vystudoval střední školu uměleckou a stavební. Jako příslušník vládního vojska se v roce 1945 zúčastnil boje o Československý rozhlas v Praze, za což byl vyznamenán. Jako voják z povolání po volbách 1946 projevil nesouhlas s činností politických stran v armádě a musel odejít do výslužby. V roce 1948 byl vazebně vyšetřován, v srpnu 1949 odešel do Německa, odkud se mu podařilo vrátit zpět do republiky. Státní bezpečnost jej však odhalila a Stránský byl odsouzen k trestu smrti, později změněnému na 14 let těžkého žaláře. Propuštěn byl po amnestii v roce 1960. V roce 1968 patřil k zakladatelům klubu "K- 231", v roce 1990 spoluzakládal Konfederaci politických vězňů. Od roku 1995 je zakladatelem a předsedou Sdružení bývalých politických vězňů ČR 1948-1989. Má zásluhu na výstavbě a úpravě čestného pohřebiště III. odboje v Praze na Ďáblickém hřbitově, přičinil se také o vybudování pietního místa v Pankrácké věznici.

PhDr. Petra Procházková

(20. října 1964)

za zásluhy o Českou republiku

Vystudovala žurnalistiku na Univerzitě Karlově a novinářskou praxi začínala v roce 1986 v časopise Květy. V roce 1992 odjela do Ruska, kde převzala úkol zpravodajky Lidových novin. O dva roky později se podílela na vzniku informační agentury Epicentrum a stala se její ředitelkou. Jako novinářka informovala o důležitých společenských proměnách na území celé Asie, ale především v bývalém Sovětském svazu. Byla svědkem bombardování čečenského Grozného, účastnila se cest po Kavkaze po stopách třetí generace válečných vysloužilců Ruska a v roce 1997 monitorovala proces předávání Hongkongu pod správu Číny. Je autorkou reportáží z Východního Timoru, Afgánistánu, Dagestánu a jižního Súdánu. V současnosti sleduje průběh rusko-čečenské války a podílí se na organizaci humanitární pomoci v oblastech konfliktů či přírodních katastrof. Za svou novinářskou práci obdržela cenu Ferdinanda Peroutky a cenu Karla Havlíčka Borovského.

Ing. Jaromír Štětina

(6. dubna 1943)

za zásluhy o Českou republiku

Po studiích ekonomie a přírodních věd pracoval krátce v deníku Mladá fronta a od roku 1970 jako geolog v podniku Geoindustria. V minulosti se účastnil řady expedic zejména na Sibiř a do Střední Asie. Před listopadem 1989 absolvoval filmařskou výpravu na místa sovětských gulagů v oblasti Magadanu. V roce 1990 začal jako moskevský zpravodaj Lidových novin pokrývat konflikty, jež vedly k rozpadu Sovětského svazu. Od roku 1991 sledoval vznik a průběh rusko-čečenské války. Mnohokrát dal impuls k humanitárním akcím v místech vznikajících konfliktů či přírodních katastrof. V roce 1993 založil nadaci Lidových novin, které krátce vedl jako šéfredaktor. V roce 1994 pracoval několik měsíců jako zpravodaj České televize v Moskvě a na Balkáně. Patří k zakladatelům agentury Epicentrum, která úzce spolupracuje s veřejně prospěšnou společností při České televizi Člověk v tísni.

Pramen: ČTK